

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6Cdo/191/2024
Identifikačné číslo spisu:	6119445140
Dátum vydania rozhodnutia:	28.10.2025
Meno a priezvisko:	Mgr. Dušan Čimo
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:6119445140.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkýň 1/ X. K., narodenej XX. Z. XXXX, 2/ D. K., narodenej X. Z. XXXX a 3/ X. K., narodenej XX. O. XXXX, všetkých E., O. XXX/XX a zastúpených advokátom JUDr. Petrom Škrabákom, Banská Bystrica, Skuteckého 30, proti žalovaným 1/ EURO CASH s. r. o., Banská Bystrica, ČSA 24, IČO: 36 637 301, zastúpenej advokátom JUDr. Ondrejom Sochorom, Banská Bystrica, Prof. Sáru 3873/44, 2/ LICITOR group, a. s., Žilina, Sládkovičova 6, IČO: 36 421 561 a 3/ K4 International, s. r. o., Banská Bystrica, Rudlovská cesta 1716/1A, IČO: 36 410 560, zastúpenej JUDr. Ľubomírom Ivanom, Zvolen, Námestie SNP 41 o neplatnosť dražby, vedenom na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp. zn. 11C/74/2019, o dovolaní žalobkýň proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 22. novembra 2023 sp. zn. 17Co/14/2023, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobkyne 1/ až 3/ sú povinné zaplatiť žalovaným 1/ a 3/ náhradu trov dovolacieho konania vo výške určenej súdom prvej inštancie.

Žalovanej 2/ nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Banská Bystrica (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 13. júla 2022 sp. zn. 11C/74/2019 zamietol žalobu, ktorou sa žalobkyne domáhali určenia neplatnosti dražby nehnuteľností nachádzajúcich sa v obci E., v katastri nehnuteľností spravovanom Okresným úradom Banská Bystrica, katastrálnym odborom, zapísaných na liste vlastníctva č. XXXX katastrálneho územia E., ako parcely CKN č. XXXX - zastavaná plocha a nádvorie o výmere 343 m², parcely registra CKN č. XXXX - záhrada o výmere 82 m² a rodinný dom súpisné číslo XXX postaveného na parcele CKN č. XXXX (ďalej aj „nehnuteľnosti“), ktorá sa konala 16. októbra 2019 a bola osvedčená notárskou zápisnicou č. N 191/2019, Nz 34177/2019, NCRI 34989/2019 spísanou JUDr. Andreou Barancovou, notárkou, Notársky úrad so sídlom Rákoš č. 9020/3, Penzión Q, Zvolen. Žalovaným náhradu trov konania proti žalobkyniam nepriznal.

2. Súd prvej inštancie rozhodnutie právne odôvodnil ustanoveniami § 21 ods. 2 a § 19 ods. 1 písm. b) a h) zákona č. 527/2002 Z. z. o dobrovoľných dražbách a o doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 323/1992 Zb. o notároch a notárskej činnosti (Notársky poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o dobrovoľných dražbách“) a § 257 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“). Vykonaným dokazovaním mal za preukázané, že 13. mája 2013 uzavrela žalovaná 1/ ako veriteľ a právny predchodca žalobkyní, H. G., zmluvu o podnikateľskom úvere zabezpečenom nehnuteľnosťou č. 1102916 (ďalej aj „zmluva o úvere“) na základe ktorej žalovaná 1/ poskytla právnenému predchodcovi žalobkyní úver 11 200 eur. Uznesením Okresného súdu Banská Bystrica zo 7. októbra 2019 č. k. 18C/51/2019-35 bolo nariadené neodkladné opatrenie, ktorým bola žalovanej 1/ uložená povinnosť zdržať sa výkonu záložného práva k predmetným nehnuteľnostiam a žalobkyniam 1/ až 3 v lehote 60 dní podať proti žalovanej 1/ žalobu o určenie neexistencie záložného práva k nehnuteľnostiam. Neodkladné opatrenie bolo právnenému zástupcovi v tom čase všetkých maloletých žalobkyní doručené 9. októbra 2019 a žalovanej 1/ dňa 23. októbra 2019. V konaní nebolo preukázané, že neodkladné opatrenie bolo doručené, resp. predložené aj žalovanej 2/ ako dražobníkovi pred začatím dražby.

3. Keďže predmetné neodkladné opatrenie bolo žalovanej 1/ doručené 23. októbra 2019, dražba sa konala 16. októbra 2019 a nebolo preukázané, že by bolo doručené, resp. predložené žalovanej 2/ (dražobníkovi) v zmysle ustanovenia § 19 ods. 1 písm. b) zákona o dobrovoľných dražbách, dospel súd prvej inštancie k záveru, že neboli preukázané dôvody uvedené v ustanoveniach § 19 ods. 1 písm. b) a písm. h) zákona o dobrovoľných dražbách, pre ktoré by dražobník bol povinný upustiť od dražby. Súd prvej inštancie uviedol, že ak neodkladné opatrenie bolo právnenému zástupcovi žalobkyní v konaní o nariadenie neodkladného opatrenia doručené už 9. októbra 2019, teda sedem dní pred dňom konania dražby, mali dostatok času, aby ho pred začatím dražby predložili dražobníkov. Nebolo treba, aby bolo dražobníkovi doručené vykonateľné rozhodnutie o nariadení neodkladného opatrenia, keďže nebol účastníkom tohto konania. Samotné nariadenie neodkladného opatrenia nespôsobuje neplatnosť dražby.

4. Súd prvej inštancie nemal za dôvodnú ani argumentáciu žalobkyní, že dražba je neplatná pre zánik záložného práva k nehnuteľnostiam pred jej konaním, založenej na tom, že úverový vzťah medzi ich právny predchodcom a žalovanou 1/ je zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ktorý treba považovať za bezúročný a bez poplatkov podľa ustanovenia § 11 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v platnom znení (ďalej aj „zákon o spotrebiteľských úveroch“) a ich právny predchodca uhradil žalovanej 1/ viac ako bol poskytnutý úver. Vychádzal z toho, že úver bol poskytnutý na podnikanie právnenému predchodcovi žalobkyní, a preto nejde o spotrebiteľský úver. Z týchto dôvodov súd prvej inštancie žalobu o neplatnosť dražby ako nedôvodnú zamietol. O nároku strán sporu na náhradu trov konania rozhodol podľa ustanovenia § 257 CSP.

5. Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej len „odvolací súd“ a spolu so súdom prvej inštancie len „nižšie súdy“) na odvolanie žalobkyní 2/ a 3/ vo veci samej a žalovanej 3/ aj proti rozhodnutiu o nároku na náhradu trov konania, rozhodol rozsudkom z 22. novembra 2023 sp. zn. 17Co/14/2023 tak, že rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku o zamietnutí žaloby potvrdil a vo výroku o nároku na náhradu trov konania zmenil tak, že žalobkyne sú povinné spoločne a nerozdielne nahradiť žalovanej 3/ trovy prvoinštančného konania v rozsahu 100 % a žalovanej 1/ a žalovanej 2/ náhradu trov prvoinštančného konania proti žalobkyniam 1/ až 3/ nepriznal. O trovách odvolacieho konania rozhodol tak, že žalobkyne 1/ až 3/ sú povinné nahradiť žalovaným 1/ a 3/ trovy odvolacieho konania v rozsahu 100 % a žalovanej 2/ náhradu trov odvolacieho konania voči žalobkyniam nepriznal.

6. Odvolací súd sa stotožnil s odôvodnením rozsudku súdu prvej inštancie vo veci samej v otázke platnosti dražby z dôvodu vydania neodkladného opatrenia súdom a poukázal na príslušnú časť odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie, pričom zároveň dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie v závislom výroku o nároku na náhradu trov konania je potrebné na základe odvolania žalovanej 3/ v zmysle § 388 CSP zmeniť.

7. Odvolací súd v odôvodnení rozsudku konštatoval, že žalobkyne v odvolaní neuviedli v čom spočíva

nesprávne právne posúdenie otázky neplatnosti dražby s ohľadom na vydanie neodkladného opatrenia, ktorým bolo žalovanej 1/ zakázané realizovať záložné právo súdom prvej inštancie, ktorý vzhľadom na výsledky vykonaného dokazovania, s poukazom na ustanovenia § 19 ods. 1 písm. b) a písm. h) zákona o dobrovoľných dražbách dospel k záveru, že samotné vydanie neodkladného opatrenia (ktoré ešte nenadobudlo vykonateľnosť voči povinnému subjektu - žalovanej 1/) nie je dôvodom na upustenie od dražby dražobníkom, ak mu nebolo predložené pred konaním dražby. Odvolací súd sa s právnym posúdením veci súdom prvej inštancie stotožnil a poukázal na odôvodnenie rozsudku.

8. Podľa odvolacieho súdu z obsahu spisu a z vykonaného dokazovania vo veci vyplynulo, že tvrdenie žalobkyní o núdzi ich právneho predchodcu (otca), ktorý potreboval peniaze pre svoju rodinu a nikto mu nebol ochotný poskytnúť úver, iba žalovaná 1/, v konaní nebolo preukázané a súd prvej inštancie dospel k správne mu záveru, že úver bol poskytnutý na účely podnikania právneho predchodcovi žalobkyní na podnikanie. Z osvedčenia o živnostenskom oprávnení, zmluve o podnikateľskom úvere, ako aj z daňového priznania vyplynulo, že právny predchodca žalobkyní aktívne podnikal. Krátku dobu medzi vydaním živnostenského oprávnenia a poskytnutím úveru otcovi žalobkyní prvostupňový súd prvej inštancie správne vyhodnotil tak, že to samo o sebe nesvedčí o tom, že otec žalobkyní si živnostenské oprávnenie vybavil účelovo, nemožno súdu prvej inštancie vytknúť, ak uvažoval tak, že otec žalobkyní chcel začať podnikat' (riešiť tým nepriaznivú situáciu rodiny), na čo potreboval úver, a preto si vybavil živnostenské oprávnenie a úver od žalovanej 1/. Z dôkazov vykonaných v konaní súdom prvej inštancie nevyplynulo, že by žalovaná 1/ uzavretím zmluvy o podnikateľskom úvere obchádzala zákon, resp. zastierala skutočnosť, že úver bol poskytnutý spotrebiteľovi. Preto ani tento dôvod absolútnej neplatnosti zmluvy o podnikateľskom úvere a s ňou súvisiacej záložnej zmluvy uvádzaný žalobkyňami v odvolaní odvolací súd neakceptoval. Žalobkyne v konaní pred súdom prvej inštancie neunesli dôkazné bremeno k tvrdeniu, že úver poskytnutý žalovanou 1/ bol spotrebiteľským úverom. Stotožnil sa aj so záverom, že nakoľko bol úver poskytnutý na podnikateľské účely, neriadi sa právnou úpravou Občianskeho zákonníka o ochrane spotrebiteľa, ani sa neposudzuje podľa zákona o spotrebiteľských úveroch. Preto je bez právneho významu argumentácia žalobkyní, že úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, a vzhľadom na úhrady právneho predchodcu žalobkyní presahujúce istinu poskytnutého úveru, už nebolo možné, aby sa záložný veriteľ domáhal uspokojenia pohľadávky zo zálohu dobrovoľnou dražbou nehnuteľnosti žalobkyní.

9. S poukazom na judikatúru Ústavného súdu Slovenskej republiky (nález sp. zn. II. ÚS 261/2018 z 10. januára 2019, nález sp. zn. I. ÚS 168/2018 z 10. októbra 2018, uznesenie sp. zn. II. ÚS 113/2019 zo 6. júna 2019) odvolací súd vychádzal pri rozhodovaní o odvolaní žalovanej 3/ z toho, že rozhodovanie o trovách konania podľa ustanovenia § 257 CSP je výnimočné, pričom v posudzovanej veci nezistil výnimočnosť a ani dôvody hodné osobitného zreteľa spočívajúce v jej okolnostiach, ako sú neprimeraná tvrdosť pre strany sporu, pokiaľ ide o vedenie súdneho konania a jeho výsledok, podiel oboch strán na vzniku a priebehu sporu, zložitost' dovtedy neriešenej právnej otázky, ani v okolnostiach (pomeroch) na strane strán sporu.

10. Odvolací súd uviedol, že nakoľko proti výroku rozsudku súdu prvej inštancie o nároku na náhradu trov konania sa odvolala len žalovaná 3/ v časti ktorá sa jej týka, priznal len jej proti žalobkyňami nárok na náhradu trov prvoinštančného konania.

11. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ustanovenia § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP a § 262 ods. 1 CSP tak, že žalovaným 1/ a 3/ priznal voči žalobkyňami 1/ až 3/ nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %, pretože v odvolacom konaní boli plne úspešné. Žalovanej 2/ náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, nakoľko jej žiadne trovy v odvolacom konaní nevznikli, keďže sa k odvolaniu žalobkyní nevyjadřila.

12. Proti rozsudku odvolacieho súdu podali žalobkyne (ďalej aj „dovolateľky“) dovolanie podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP preto, že im bolo znemožnené uplatňovať procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a navrhli, aby dovolací súd rozsudky nižších súdov zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie súdu prvej inštancie. Navrhli odklad vykonateľnosti rozsudkov

oboch nižších súdov postupom podľa § 444 ods. 1 CSP, pretože im hrozí, že prídu o obydlie.

13. Dovolateľky v dovolaní uviedli, že dobrovoľná dražba je neplatná preto, že žalovaná 1/, aj napriek existencii neodkladného opatrenia súdu, pokračovala vo výkone záložného práva, hoci jej súd nariadil sa ho zdržať, žalovaná 2/ vykonala dražbu dňa 16. októbra 2019 a žalovaná 3/ sa stala vlastníkom predmetných nehnuteľností. Podľa zákona o dobrovoľných dražbách a záveru súdu prvej inštancie, že samotné vydanie neodkladného opatrenia nie je dôvodom upustenia od dražby, mali za to, že dražbou bolo ich právo na spravodlivý proces dotknuté. Konanie žalovanej 1/, ktorá si neprevzala uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia považovali za účelové v tom, že si rozhodnutie súdu neprevzala skôr a napriek nariadenému neodkladnému opatreniu pokračovala vo výkone záložného práva a dražbe. Dovolateľky namietali aj to, že v konaní nebolo preukázané, že uznesenie súdu o nariadení neodkladného opatrenia nebolo doručené žalovanej 2/ ako dražobníkovi pred začatím dražby, čím došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP.

14. Dovolateľky ďalej nesúhlasili so záverom súdu prvej inštancie, že ich právny predchodca (otec) potreboval úver pre seba a svoju rodinu a príjmy v daňovom priznaní boli uvedené len na to, aby získal daňový bonus na deti s tým, že je nepresvedčivý, nelogický a účelový. Zotrvali na tom, že dražba bola neplatná pre zánik záložného práva pred jej vykonaním, keďže išlo o zabezpečenie spotrebiteľského úveru a pre spotrebiteľský charakter sporu, mal súd dbať na zabezpečenie ich ochrany ako slabšej strany.

15. Podľa žalovanej 3/ sú napádané rozhodnutia a konanie nižších súdov zákonné, odôvodnené a v súlade s platnými právnymi predpismi a rozhodovacou praxou všeobecných súdov. Dovolateľky podľa nej nepreukázali porušenie práva na spravodlivý proces a ani to, že rozhodnutia nižších súdov majú nimi uvádzané vady. Vádou rozhodnutia nie je, že ním nebolo vyhovené návrhu (alebo odvolaniu) dovolateľiek. Poukázala na to, že nižšie súdy v konaní žalovanej 1/ nezistili ani náznak záujmu obchádzať zákon poskytnutím podnikateľského úveru spotrebiteľovi. Dovolateľky si nesplnili svoju dôkaznú povinnosť k tvrdeniu, že úver poskytnutý ich otcovi žalovanou 1/ mal spotrebiteľský charakter. K nedoručeniu rozhodnutia súdu o nariadení neodkladného opatrenia žalovanej 1/ dovolateľkami uviedol, že takýto postup má za následok vykonanie dobrovoľnej dražby, keďže ustanovenia § 19 ods. 1 písm. b) a písm. h) zákona o dobrovoľných dražbách stanovujú, že ak postihnutý výkonom dobrovoľnej dražby disponuje právnym titulom, na základe ktorého musí dôjsť k upusteniu od výkonu dražby, musí s ním dražobníka preukázateľným spôsobom oboznámiť, k čomu v tomto prípade nedošlo.

16. Žalovaná 3/ poukázala na tvrdenia dovolateľiek, že rozhodnutie súdu o nariadení neodkladného opatrenia im bolo doručené 9. októbra 2024, žalovanej 1/ bolo doručené 23. októbra 2019 a dražba sa konala 16. októbra 2024, 7 dní po tom, čo dovolateľky disponovali i písomným vyhotovením rozhodnutia súdu o nariadení neodkladného opatrenia a zároveň 7 dní (týždeň) pred tým, ako sa s rozhodnutím súdu o nariadení neodkladného opatrenia oboznámila žalovaná 1/. Bolo teda úplne v moci dovolateľiek, oznámiť žalovanej 1/, že nie je oprávnená dobrovoľnú dražbu vykonať. Navrhla dovolanie odmietnuť, prípadne zamietnuť a priznať mu voči dovolateľkám nárok na náhradu trov dovolacieho konania v rozsahu 100 %.

17. Podľa žalovanej 1/ dovolanie nie je prípustné, pretože z neho nevyplýva žiadna konkrétna námietka k postupu súdu prvej inštancie alebo odvolacieho súdu, preto ho žiadala zamietnuť. Nesúhlas dovolateľa so skutkovým stavom zisteným súdom, ani nesúhlas dovolateľa s právnym posúdením vecí súdom, nezakladá prípustnosť dovolania podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP. V konaní bolo podľa žalovanej 1/ preukázané, že rozhodnutie súdu o nariadení neodkladného opatrenia bolo vydané pred konaním dražby, do realizácie dražby mu nebolo doručené, a teda nebolo vykonateľné, a v čase konania dražby neexistovala prekážka dražby stanovená § 19 ods. 1 písm. b) a písm. h) zákona o dobrovoľných dražbách, čo je záver, ku ktorému zhodne dospeli nižšie súdy. Žalovaná 1/ považuje za správny názor dovolateľiek, že zákon im neukladá povinnosť informovať dražobníka o stave súdneho konania týkajúceho sa veci, prípadne o ďalších skutočnostiach, ktoré majú, alebo môžu mať význam pre vec. Podľa nej však zákon o dobrovoľných dražbách umožňoval žalobkyniam, aby zabránili dražbe, a to aj za

tej situácie, že rozhodnutie súdu o nariadení neodkladného opatrenia, ktorým bola žalovanej 1/ uložená povinnosť zdržať sa výkonu záložného práva k predmetným nehnuteľnostiam nebolo vykonateľné. Podľa ustanovenia § 19 ods. 1 písm. b) zákona o dobrovoľných dražbách, dražobník je povinný upustiť od dražby najneskôr do jej začatia, ak je dražobníkovi preukázané vykonateľným rozhodnutím, že navrhovateľ dražby nie je oprávnený navrhnúť vykonanie dražby; ak ide o neodkladné opatrenie súdu, postačí, ak je dražobníkovi preukázané, že toto bolo súdom nariadené. Dovolateľky mohli bez väčších ťažkostí uplatniť svoje práva a zabrániť tak konaniu dražby.

18. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej tiež len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnuté (§ 424 CSP), a to za splnenia tiež podmienok jej zastúpenia a spísania dovolania (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 časť vety pred bodkočiarkou CSP) dospel k záveru, že dovolanie je treba odmietnuť.

19. Podľa § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

20. Podľa § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

21. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

22. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (§ 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa ustanovenia § 447 písm. f) CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní zákonu zodpovedajúcim spôsobom, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a v dovolaní náležite vymedziť dovolací dôvod (§ 420 CSP alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku tejto viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

23. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v ustanovení § 420 písm. f) CSP, sú zásah súdu do práva na spravodlivý proces a nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia, a to v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky (I. ÚS 26/94), v ktorom sa uplatnia všetky zásady súdneho rozhodovania v súlade so zákonmi a pri aplikácii ústavných princípov. Pod porušením práva na spravodlivý proces podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o

právo na verejné prejednanie veci za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti).

24. Z obsahu dovolania vyplýva, že dovolateľky vyvodzovali prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f) CSP pre porušenie ich práva na spravodlivý proces súdmi pre nesprávne skutkové zistenia a hodnotenie dokazovania a nesprávne právne posúdenia veci. Konkrétne namietali nedostatky pri zisťovaní skutkových podkladov pre rozhodnutie (nepreukázanie doručenia rozhodnutia súdu o nariadení neodkladného opatrenia žalovanej 2/) a nesprávne právne posúdenie možnosti vykonať dobrovoľnú dražbu v prípade, ak záložnému veriteľovi bola neodkladným opatrením uložená povinnosť zdržať sa výkonu záložného práva. Dovolateľky zopakovali dôvody, pre ktoré považovali predmetnú dražbu za neplatnú a súdom vytkli, že pri rozhodovaní nezohľadnili zabezpečovaciu funkciu neodkladného opatrenia a ich tvrdenie o spotrebiteľskom charaktere úveru zabezpečeného záložným právom, a preto neprihliadli na ich postavenie spotrebiteľov ako slabšej strany v spore.

25. V danej veci dovolací súd po preskúmaní rozhodnutia odvolacieho súdu dospel k záveru, že jeho odôvodnenie má náležitosti stanovené v § 393 ods. 2 v spojení s § 220 ods. 2 CSP, a nemožno ho považovať za nepreskúmateľné ani nedostatočne odôvodnené. Zodpovedá základnej (formálnej) štruktúre odôvodnenia rozhodnutia a jednotlivé časti odôvodnenia a ich obsahová náplň vecne nadväzujú a zakladajú súhrnne zrozumiteľnosť aj všeobecnú interpretačnú presvedčivosť odôvodnenia rozsudku. Z odôvodnenia rozhodnutia krajského súdu je zrejmé, z akých skutkových zistení súd vychádzal, a podľa ktorých právnych noriem ich posudzoval a ako dospel k záveru, že žalobkyne nepreukázali, že bolo treba upustiť od vykonania dobrovoľnej dražby z dôvodov uvedených v ustanoveniach § 19 ods. 1 písm. b) a h) zákona o dobrovoľných dražbách. Za podstatné považoval, že nebolo preukázané doručenie rozhodnutia súdu o nariadení neodkladného opatrenia, ktorým bolo žalovanej 1/ ako navrhovateľke dražby zakázané s predmetom dražby nakladať žalovanej 2/.

26. K spochybňovaniu skutkového záveru súdov, že neodkladné opatrenie nebolo žalovanej 2/ ako dražobníkovi doručené ešte pred konaním dražby, dovolací súd poukazuje na zistenie súdu prvej inštancie z pripojeného spisu Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 18C/51/2019, že uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia bolo doručované právnomu zástupcovi žalobkýň (doručené 9. októbra 2019) a žalovanej 1/ (doručené 23. októbra 2019), ale doručovanie rozhodnutia žalovanej 2/ z tohto dôkazu zistené nebolo.

27. V sporovom konaní je súd limitovaný skutkovými tvrdeniami strán sporu a riadi sa zásadou formálnej pravdy. Rozsudok v sporovom konaní (v zásade) zodpovedá tomu, čo strany sporu zhodne tvrdili (§ 186 ods. 2 CSP) a súčasne platí, že strana sporu je povinná tvrdiť skutočnosti, ktoré sú na základe hmotného práva spôsobilé privodiť jej úspech v spore a tie právne skutočnosti, ktoré spôsobujú vznik jeho nároku alebo zánik jeho povinnosti. V danej veci však žalobkyne na preukázanie toho, že uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia, ktorým bolo žalovanej 1/ zakázané nakladať s predmetnými nehnuteľnosťami, bolo doručené žalovanej 2/, nenavrhli žiadne dokazovanie.

28. V preskúmanej veci podľa dovolacieho súdu obsah spisu nedáva podklad pre záver, že súdy nižšej inštancie pri vykonávaní dokazovania a hodnotení jeho výsledkov zaťažili konanie procesnou vadou zmätočnosti v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP. Na hodnotenie skutkových okolností a zisťovanie skutkového stavu sú povolané súdy prvej a druhej inštancie ako skutkové súdy, a nie dovolací súd, ktorého prieskum skutkových zistení nespočíva v prehodnocovaní skutkového stavu, ale len v kontrole postupu súdu pri jeho zisťovaní (I. ÚS 6/2018). V rámci tejto kontroly dovolací súd má možnosť hodnotiť, či konanie nie je postihnuté závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.) a či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04).

29. Podľa dovolacieho súdu v danej veci skutkové zistenia odvolacieho súdu majú oporu vo vykonanom dokazovaní, keďže vzal do úvahy rozhodujúce skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov, z prednesov sporových strán a ich zástupcov a z obsahu spisu vyšli najavo, následne tieto, v súlade so zásadou voľného hodnotenie dôkazov (čl. 15 CSP v spojení s § 191 CSP), vyhodnotil. Dovolací súd v hodnotení dôkazov odvolacím súdom nezistil pochybenie, ktoré by bolo v extrémnom rozpore s obsahom spisu. Iba takéto pochybenie by totiž bolo odňatím práva na spravodlivé súdne konanie v zmysle ustanovenia čl. 46 ods. 1 Ústavy SR.

30. Žalobkyne ďalej v dovolaní uviedli, že nesúhlasia so záverom odvolacieho súdu o ich tvrdení, že úverová zmluva bola spotrebiteľská, pretože ich otec peniaze potreboval pre seba a svoju rodinu. Hodnotenie súdu, že tieto tvrdenia sú nepresvedčivé, nelogické a účelové a záver o podnikateľskom charaktere poskytnutého úveru vyvodil odvolací súd z vykonaného dokazovania, z osvedčenia o živnostenskom oprávnení, zmluvy o podnikateľskom úvere a daňového priznania právneho predchodcu žalobkyní, z ktorého zistil, že aktívne podnikal. Ak žalobkyne nenavrhlí dokazovanie na preukázanie toho, že úver, ktorý žalovaná 1/ poskytla ich otcovi mu bol poskytnutý na financovanie potrieb rodiny, nie je možné považovať tento záver za svojvoľný, neudržateľný alebo prijatý v zrejmom omyle.

31. Za procesnú vadu konania podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP nemožno považovať to, že sa žalobkyne s rozhodnutím odvolacieho súdu nestotožňujú a do práva na spravodlivý proces nepatrí právo na to, aby bol účastník konania (strana sporu) pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ním predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jeho vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 98/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

32. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, ale ho nesprávne interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Namietat ako vadu zmätočnosti aj nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom je vylúčené. Podľa ustálenej judikatúry najvyššieho súdu nesprávne právne posúdenie veci nie je vadou zmätočnosti uvedenou v ustanovení § 420 písm. f) (R 24/2017, 1Cdo/202/2017, 2Cdo/101/2017, 3Cdo/94/2017, 4Cdo/47/2017, 5Cdo/145/2016, 7Cdo/113/2017, 8Cdo/76/2018, 9Cdo/58/2022).

33. V sporoch s ochranou slabšej strany, medzi ktoré patria aj spotrebiteľské spory, s cieľom vyvažovať prirodzene nerovnovážne postavenie strán sporu, všeobecne platný princíp rovnosti zbraní ustupuje a spotrebiteľovi musí byť poskytnutá osobitá ochrana procesnoprávnymi normami. Osobitná procesná ochrana sa prejavuje v osobitnej miestnej príslušnosti (§ 19 CSP), rozšírenej možnosti zastúpenia spotrebiteľa (§ 291 CSP), poučovacej povinnosti (§ 292 CSP), neuplatňovaní koncentrácie konania (§ 296 CSP) a aj v príklone k vyšetrovaciemu princípu podľa ustanovenia § 295 CSP, avšak táto ochrana neznamena, že v spotrebiteľskom spore musí byť slabšia strana v spore úspešná. V danej veci je podstatné, že nebol preukázaný spotrebiteľský charakter právneho vzťahu medzi stranami, a preto nejde o spotrebiteľský spor s ochranou slabšej strany.

34. Vzhľadom na vyššie uvedené dovolací súd dospel k záveru, že žalobkyne neopodstatnene namietali, že odvolací súd im nesprávnym procesným postupom znemožnil uskutočňovať im patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces [§ 420 písm. f) CSP] a dovolanie odmietol podľa ustanovenia § 447 písm. c) CSP ako dovolanie, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné.

35. Dovolací súd nezistil splnenie podmienok na odklad vykonateľnosti dovolaním napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu v zmysle ustanovenia § 444 ods. 1 CSP; v súlade s ustálenou súdnou praxou o tom nevydal samostatné rozhodnutie.

36. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

37. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.